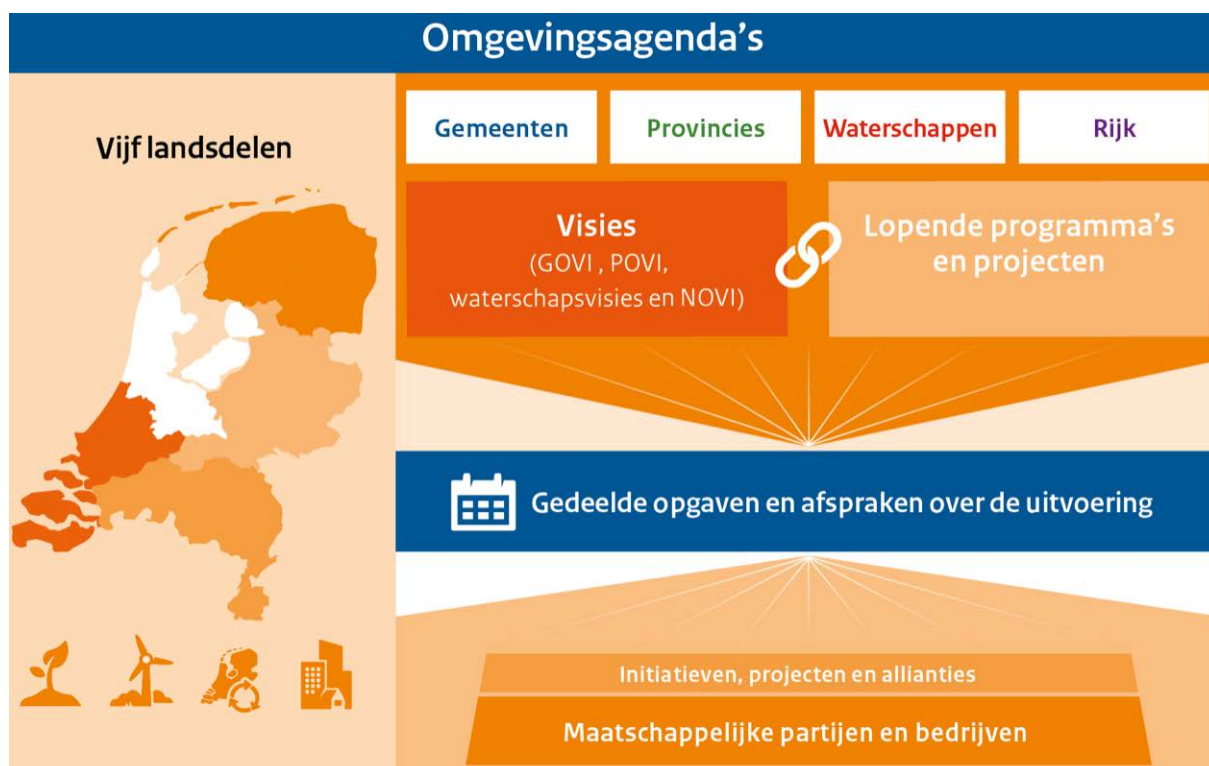

Omgevingsagenda: waarom, hoe en wat?

Waarom hebben we de omgevingsagenda nodig?

- Nederland heeft te maken met zulke grote transitie's zoals energie, klimaatadaptatie, circulaire economie, voedselvoorziening, biodiversiteit. Elk landsdeel heeft gebieden waar deze sectorale transitie's op elkaar ingrijpen en die vragen om een integrale en interbestuurlijke aanpak.
- Gemeenten, waterschappen, provincies en Rijk willen de aanpak daarvan in samenhang bezien en daar waar nodig in samenhang willen uitvoeren. De Omgevingsagenda vormt de basis voor een meerjarig partnerschap tussen Rijk en regio en versterkt de uitvoeringskracht van overheden.
- Rijk en regio starten de overheden daarbij niet op 'nul'. De gemeentelijke om provinciale omgevingsvisies en ook de nationale omgevingsvisie bevatten concrete aangrijpingspunten. Veel gebiedsopgaven zijn geformuleerd. Er lopen al samenwerkingsprogramma's en projecten waar Rijk en Regio samenwerken.
- Het doel van de omgevingsagenda is om met elkaar scherp te krijgen waar het schuurt en welke interventies nodig zijn om dat op te lossen. Daarnaast ook kijken waar het schittert en door gezamenlijke inzet de effectiviteit van de uitvoering kan worden versterkt.

Hoe maken wij de omgevingsagenda?

- Elk landsdeel organiseert samen met het Rijk een proces om te komen tot een omgevingsagenda. Ieder proces vraagt een doorlooptijd van ongeveer twee jaar. Streven is om de eerste ronde omgevingsagenda's eind 2021 vast te stellen. Het gaat om een proces dat zich herhaalt.
- De Omgevingsagenda agendaert de opgaven waarvoor een gemeenschappelijke inzet van de overheden nodig is, biedt een basis voor het gesprek over mogelijke interventies en bereidt daar waar nodig samenwerkingsafspraken voor.

- Rijk en regio inventariseren en analyseren thema's en de relatie daartussen. Zij formuleren op basis daarvan gebiedsgerichte opgaven waar het schittert en waar het schuurt en brengen in beeld in welke programma's en projecten daar reeds aan gewerkt wordt of aan gewerkt zou kunnen worden.
- Tijdens het proces werken de partners co-creatief samen. Dit doen ze doelmatig. Zij:
 - houden vast wat goed loopt,
 - verbinden wat in samenhang moet worden gerealiseerd en
 - vernieuwen de samenwerking wanneer nieuwe kansen hiertoe aanleiding geven.
- Bij het opstellen van de omgevingsagenda betrekken de overheden partijen die op de schaal van de gebiedsopgaven belang hebben en nodig zijn bij het maken van afspraken omdat zonder hen die afspraken niet kunnen leiden tot realisatie.
- Omdat het een nieuw instrument is, zien de overheden het opstellen van omgevingsagenda's als een lerend proces. Gedurende het hele proces delen de samenwerkende partijen actief kennis en leggen zij leerpunten vast.

Wat levert dat dan op?

- Het resultaat van het proces is de omgevingsagenda zelf:
 - een analyse van de structuur en ontwikkeling van het landsdeel (zichtjaar 2040);
 - inzicht in de gebiedsgerichte samenhang van de opgaven van het Rijk en de regio. En hoe en waar deze elkaar raken. De Omgevingsagenda is daarin selectief;
 - per gebiedsopgave:
 - de bestuurlijke afspraken die nodig zijn om de gebiedsopgaven te adresseren
 - de daarvoor relevante samenwerkingsprogramma's en –projecten
- Zo richten de Omgevingsagenda's zich bijvoorbeeld de transitie van haven en industrieclusters, relatie tussen infrastructuur en verstedelijking, grensoverschrijdende ontwikkeling en samenwerking en een duurzame strategie voor het landelijk gebied.
- De Omgevingsagenda is een leidraad voor andere uitvoeringstrajecten en geeft houvast aan afgestemde uitvoerings- en investeringsbeslissingen van overheden en duidelijkheid voor maatschappelijke spelers over de ontwikkelingen in een gebied.
- De ervaringen tot dusver met het doorlopen van dit proces laten zien dat meerwaarde van de omgevingsagenda ook te vinden is in:
 - een veel sterker onderling vertrouwen
 - een verbeterde samenwerking
 - relevante nieuwe kennis die gedeeld is
 - doelmatige inzet van budgetten van de deelnemende partijen vanwege te bereiken synergie door het verbinden van programma's en projecten.
 - de realisatie van de gebiedsopgaven zelf. Daar is nu nog niet veel over te zeggen, maar de verwachtingen zijn positief.

